

na mlado. Čestokrat imamo opraviti s trsjem, ki kljub pametni rezi, izdatnemu gnojenju in drugim pravilom noče dovoljno roditi. Takšno trsje je za razplodbo nerabno. Z ozirom na različna svojstva posameznih trt je torej jemati cepiče, bodisi za suho, ali za zeleno cepljenje vedno le od najrodovitnejšega in bujno rastočega trsja. Rodovitno trsje zaznamujemo s tablicami, ali na ta način, da pomagamo stari del trsa z oljnat barvo na vidnem mestu. To storimo tri leta zaporedoma in zvedeli bomo natančno, katero trsje je rodovitno in katero nerodovitno. S selekcijo trt naj bi se pečali vsi umni vinogradniki, osobito tisti, ki se pečajo obenem tudi s trtničarstvom. Teoretično pomeni selekcija vsoto opazovanj, ki utemeljujejo samotvoren, mehaničen razvoj živih bitij. Jedro teh opazovanj postavlja tezo, da se samo najmočnejše bitje more vzdržati v boju za obstoj, dočim slabotnejše mora propasti. — Grozdje, ki visi do tal, je treba obvarovati pred oblatenjem s tem, da privežemo dotične locne nekoliko višje, ali pa da potegnemo z motiko nekoliko zemlje izpod trsa. O trgatvi v septembru v naših krajih, osobito letos, ko je vsled hladnega vremena in pogostih nalivov vegetacija zakasnela, ne moremo biti govora, ker je grozdje, razen nekaterih zgodnjih vrst še prekrislo in nezrelo.

V sadonosniku.

Razen nekaterih zimskih sort dozori sadje pri nas ponajveč v mesecu septembru. S sadjem obloženo drevo se priklanja tu in tam do tal ter prosi, da spravimo dozorel sad. Jesensko sadje se da hraniti dalje časa, nego poletno, ako ga spravimo ob pravem času. Jesenske hruške in jabolke moramo potrgati preden popolnoma dozore na drevesu. Češnje in slive za razpošiljanje potrgamo, ko imajo še napeto kožo. Ako pa jih hočemo sušiti ali predelati v mezo (pekmeze), tedaj je tem bolje, čimdalje jih pustimo na drevju. Skrbimo, da bomo čim več sadja posušili, ker ga na ta način z največjim pridom izkoristimo. Le najslabše koščičnato sadje porabimo za žganjekuho, najslabše peškasto pa za napravljane sadjevca. — Za spravljane sadja potrebujemo poleg primernih lestvic, obiračev in posode tudi odznotraj obšite košare, ki imajo močen locen za pritrdjevanje vrvice. Nikdar ne hodimo po drevju s čevlji, ki so okovani z železi ali podkovami, ampak bosonogi ali v nogavicah. Pri trganju namiznega sadja moramo paziti, da sadju ne zadamo odtiskov, ki zmanjšujejo njegovo vrednost. — V drevesnici dovršujemo okulacijo. Okulirane divjake pregledajmo za kakih 10 do 14 dni ter okulirajmo vnovič, ako se niso prijel pri prvi okulaciji. Za 2 do 3 tedne po okulaciji porežimo vezi, zlasti pri divjakih, ki imajo bujno rasti in se na jesen odebele. Dobro je tudi ako drevesnico še enkrat temeljito okopamo in očistimo plevela ob suhem vremenu.

Na polju in travnikih.

Kdor še ni zoral strnišča, naj to stori, dokler je manj dela s vprezno živino in lepše vreme. Kopajmo pozni krompir, ko se je zel jela sušiti. Ako smo sadili krompir v vrste ali rede, tedaj ga lahko izoravamo s posebnim izkopalnikom. Okopavajmo repo in mrkev, kar znatno pripomore, da postanejo sadeži debelejši. Spravljajmo razno sočivje ob pravem času, da ga ne napade plesen in trohnoba. V drugi polovici meseca septembra dozori navadno koruza. Koncem septembra je začeti s setvijo ozimne. Ako sejemo s sejalko, prihranimo obilo semena in dosežemo večji in lepši pridelek, ker pride seme v enakomerno razdaljo in globočino v zemljo. Sejalki stroj od znane češke tvrdke Melichar-Umrath-Bäcker stane 4850 do 5800 D. Naroči se lahko pri generalnem zastopstvu poljedelskih strojev F. Smola v St. Jurju ob juž. žel., ali pa pri kateri njegovih podružnic v Ptuj, Zalcu itd.

Da preprečimo snetljivost, namakamo rž in pšenico po eno uro v enoodstotni raztopini bakrene galice. Tako namočeno rž razgrnimo pred setvijo po tleh, da se posuši in postane dobra za sejanje. Pri rži se imamo boriti tudi proti snežni plesni, ki povzroča, da mlada stru pod snegom plesni in segnje. Kmetje pravijo v takšnih slučajih, da je rž pozebla. Zanesljivo sredstvo proti tej boleznij je »Uspuluna«, ki se z enako dobrim uspehom obnese tudi proti snetljivosti žita in drugim glivičnim boleznim. Za 100 kg semena vzamemo 40 litrov vode, v katero raztopimo 100 g uspuluna. Namakanje traja eno uro. — Toplo jesensko vreme vpliva na kalitev semena in razvoj mladih rastlin zelo ugodno, ter pripomore, da se rastline pred zimo bolje razrastejo. Iz enega semena vzraste namreč po več bilk in žito postane gostejše. Upravičeno je zategadelj naziranje kmetovalcev, da je pri pozni setvi v oktobru na vsak korak za drugim sledeči, — treba po eno pest več vreči. — Neka druga prislovlja pa se glasi:

Sadja, pšenice in mnogo rži

Prvih dni kimovca grom nam deli.

Na travnikih dovršujemo otavno in ponekod tudi otavično košnjo pred nastopom hladnega jesenskega vremena.

Na vrtu.

Presajajmo zimsko salato, zimski ohrovt in zimsko zelje. Kdor še ni posejal spinacea, motovilca, mrkve in peteršilja za prihodnjo pomlad, naj to stori nemudoma, dokler je vreme toplejše. Endivijo presajati v septembru je že nekoliko pozno, kar rast v tem času navadno že ponehava. Sadimo šalotke, proti koncu meseca tudi čebulo in česen. Zrele semenske rastline pobirajmo ter jih obešajmo pod streho, kjer naj pozorevajo. Ob suhem vremenu povežujemo endivijo, okopavajmo šparglje in drugo trajno zelenjavo. Skrbimo za zadostno zalogo gnoj (najboljši za vrt je jesenski gnoj) ter napravljajmo kompost. — Mladenke, ki ljubijo cvetlice, sade čebulice tulipanov, hijacint in drugih čebulnic. Loodnice je spraviti na varno pred mrazovi, v lončke pa presajati pelargonije, begonije, nageljčke itd.

V kleti.

Pregledajmo vse sode, ki pridejo v času trgatve v poštve. Nove sode ovinjamo z vrelo vodo, kateri smo pridejali dva odstotka sode. Na polovnjak zadostuje 15 do 20 litrov vode. Ta voda se ne sme ohladiti v sodu, tem več jo je iztočiti še toplo. Zaparjenje ponovimo 2 do 3 krat, dokler ne teče zapara čista iz sode. Nato napolnimo sod do vrha s studenčnico, ki naj ostane 9 dni v sodu. Čista sveža voda izluži ves preostali duh in okus po hrastovem lesu in sode. V večjih vinskih kletih imajo za to posebne izparevalnike, s pomočjo katerih se dovaja vroča para pod pritiskom polovične atmosfere v sode. — Popravljen sode ovinjamo enako, kakor nove. Tako izparjene sode rabimo najprej za vrenje mošta. Za vino so uporabni šele tedaj, ko smo jih izparili povrh še z vrelini drožami, ali pa, ko je povrel v njih vinski mošt. Sode, v katerih se je tekom časa nabralo mnogo vinskega kamna in žvepla, je odpreti in omenjene snovi odstraniti. Pred trgatvijo očedimo klet temeljito in posujemo tla s svežim peskom, ako niso iz cementa. Dobro je tudi pobeliti stene z apnenim beležem.

V čebelnjaku.

Tekoče leto dosedaj za čebelarje ni bilo nič kaj ugodno. Mila pomlad je povzročila, da so neki panji rojili že v drugi polovici aprila. V času za rojenje, to je v maju in prvi polovici junija pa so bili roji redki vsled hladnega vremena, vetra in dežja. Zategadelj niti najmočnejši panji niso mogli izkoristiti pomladanske paše v zadostni meri. Šele v drugi polovici junija in v juliju so izletavale čebele na pašo v obilnejšem številu. Takrat pa je lipov in kostanjev cvet bil že pri kraju. Kjer pridelujejo ajdo, obstoja še upanje, da si panji opomorejo z ajdovo pašo. Tu in tam tudi že opažamo obilne nove zaloge ajdovega medu, katerega so čebelice nabrale ob solčnih dneh avgusta. Spoznamo ga že od daleč po njegovim prijetnem vonju. V krajih brez ajdove paše pa je treba čebele prestaviti s prevažanjem na mesta z obilno pašo v pozni jeseni, najmanj 4 km daleč. Kjer se obeta dobra jesenska paša, moremo skoro ves med izvežati, drugače pa je pustiti 4 do 5 satnikov z medom, ki naj služi čebelam v prehrano po zimi. Strd je hraniti na hladnem in suhem mestu. Stare in brezmatične panje združimo, da ne poginejo v zimskem času. Stare matice moramo zamenjati z mladimi in opljenimi. Pobijmo trote, ako jih niso pobile čebele same ob priliki trotove vojske v avgustu. V času ko ne marajo več rojiti, gonijo namreč čebele-delavke trote iz panja ter jih ne pustijo več nazaj. Ti izgnanci se zbirajo navadno potem spredaj na deščici, kjer jih moremo poloviti.

September, oj zoritve čas krasan!
Ovočje pač najbolje obrodi.
Kjer oko gospodarja dan in dan
Nad sadnim drevjem čuje in budi.

Pšenico sejajte seljalniki
in težke brane branajte zemljo!
V tem vsi se strinjajo državniki,
Da žito več je vredno kot zlato.

Vekoslav Štampar.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Odnosaji med vladnimi zavezniki so nesporenje. Radičevci zatrjujejo, da je vse v redu, a ta red se kaže v tem, da radikali ne sprejmejo nobenega predloga svojih zaveznikov in da radičevci doslej še niso ničesar dosegli.

Z delno vladno spremembo.

O kateri se je toliko govorilo, ne bo nič. Bolj verjetne so govorice, da se radikali pripravljajo na skorajšnje volitve v nadi, da dobijo tokrat toliko mandatov, da bi lahko sami vladali.

Nova Radičeva politika

najde prav malo odziva med hrvatskim ljudstvom. Po pravem vodstvu Radičeve stranke sploh ne hodi med ljudstvo, ampak pošilja samo od časa do časa kakega poslanca na poizvedovanje. V Rečici blizu Karlova sta prišla tako dva poslanca ravno na sejmski dan, a sta zelo slabo naletela, ker je zbrano ljudstvo odločno zahtevalo, naj se razloži, kaj se je Radič dogovoril z radikali in kaj se da pričakovati od sporazuma. Rečica je bila nekdanj prava Radičeva trdnjava, sedaj so pa kmetje grozili Radičevim odposlancem, da jih naženejo s koli, če še enkrat pridejo s praznimi besedami.

V Zenevo

je že dospela naša delegacija z Radičem vred. Radiča so razni novinarji kar obsuli, a on še nobenega ni sprejel, ker najbrž ne sme. Pravijo, da bo moral za vsako svojo izjavo prej ministra dr. Ninčiča vprašati za dovoljenje. Minister bo imel pač velike težave z gostobesednim Radičem. Po otvoritvi zasedanja Zveze narodov se sestanejo najprej zunanji ministri držav Male antante, da se dogovorijo glede skupnega in soglasnega nastopa pri konferenci.

O Pašicu

pravijo zadnja poročila, da je popolnoma okreval. V francoskem kopalšču Evian les Bains bo dalje ostal kot

se je prvotno trdilo, ker ne misli sodelovati pri svečanostih v Črni gori. Njegova vrnitev v Beograd se napoveduje za konec tega meseca. Beograjska poročila trdijo, da se je podal k Pašicu znani radikal Laza Marković, da ga pregovori, naj se vendar sestane s Radičem.

BOLGARIJA.

Bolgarski begunci, ki prihajajo v Beograd, pripovedujejo strašne stvari. Tako pripoveduje eden, duhovnik in odličan član zemljoradniške stranke, da je bil z okrog 30 sotrpini zaprt v sobi neke vaše šole. Vse te jetnike so žandarji in vladni dobrovoljci ponoči položili po okolici, nekatere so med potjo pomorili, a so končno tudi vsem drugim namenili smrt. Neko noč so vrgli v jetniško sobo par ročnih granat. Jetniki so bili po večini pobiti, priča je pa slučajno ostal nepoškodovan in je utekel iz podrtije, ki je nastala vsled eksplozije. Bolgarska vlada je o tem slučaju poročala, da so hoteli komunisti in zemljoradniki jetnike osvoboditi, da se je med njimi in policijo razvil boj in da je bilo v tem boju toliko mrtvih in šola razdejana.

Predsednik bolgarske vlade Cankov je izjavil, da ne odstopi poprej, dokler zadnjega Bolgara ne pripravi k redu in pokornosti. Po dosedanjih dogodkih se da to razumeti, da bodo vsi pobiti, ki niso znani vladni pristahi.

Ze zadnjič smo poročali, da želi kralj Boris vladno spremembo in da je prišlo med njim in vlado do nesoglasja, ko se je branil podpisati zadnjih 29 smrtnih obsodb. Sedaj je poslala beograjska vlada v svet vesti, da je bil na kralja poskušen atentat s strupom. Vladno poročilo pravi, da so opozicionarci najeli kuharja, naj kralju kosilo zastrupi, a se je to še pravočasno odkrilo. Po delu vojaških in civilnih bolgarskih vladinovcev bo pa svet lahko tudi sklepal, da so sposobni oni sami spraviti kralja s poti, če bi se jim resno stavil po robu.

IZ OGRSKE.

Posebno značilen je slučaj bivšega ministra Beniczky. Kot poštenjak ni mogel zamočlati zločinca svojih bivših vladnih zaveznikov in je spravil v javnost, da je tudi državni upravitelj Horthy skriv tajnega umora dveh opozicijskih novinarjev. Monarhistična stranka, kateri je bivši minister Beniczky pripadal, je pa svojega člana pustila na cedilu in bivši minister je bil sedaj obsojen na triletno ječo.

DRUŠTVO NARODOV.

Sedanje zasedanje ali konferenca Društva narodov je šesta po številu. Otvoritev je bila v ponedeljek, in sicer pod predsedstvom francoskega ministrskega predsednika, ki je podal poročilo o delovanju Društva narodov v preteklem letu. Nato se je izvolilo predsedništvo konference.

Prireditve.

Sv. Ana v Slov. gor. Dne 27. t. m. se vrši na braniku slovenske zemlje slovesna blagoslovitev in otvoritev novega Katoliškega doma. Ta velika slavnost bo združena s mladinskim taborom za cele Slovenske gorice. Posetijo nas bratje Orli od St. Lenarta in Orlice od Sv. Benedikta. Nadalje iskreno vabljeni vse Mladeniške in Dekliške zveze, sploh vse organizacije katoliške misli in katoliškega imena. Na ta veliki in za krščansko prosveto pomenljivi dan naj prihiti cvet in up lepih in starodavnih Slovenskih goric, mladina jasnih obrazov in plemenitega srca. Tudi Vi, dragi očetje in mile matere, ste vabljeni, da se skupno ta dan veselimo! Vsem faranom in dobrotnikom izven mej naše župnije, ki so pripomogli, da se je ta lepa in prepoševna stavba v tako kratkem času mogla izvršiti, v imenu naše mladine iskrena hvala. Spored je sledeči: Ob 9. uri sprejem vseh gostov pri Katoliškem domu. Kratak pozdrav. Nato slavnosten spreved v cerkev. Potem slavnostna pridiga in sv. maša. Po maši slovesna blagoslovitev Katol. doma. Zatem mladinsko zborovanje: govorijo govorniki od Prosvetne zveze iz Maribora. Popoldne bode vpriporitev velike ljudske igre »Deseti brat.« Vmes zapojejo pevski zbori več pesmi. Sodeluje domača godba »Kürbozi«.

Sv. Barbara v Slov. goricah. Pri nas smo praznovali zelo slovesno Jernejevo nedeljo 30. avgusta. Bil je to orlovski dan. Slovesnost so povzdignili Orli in Orlice iz lenarčke in benediške srenje. Prisostvovanje Orlov pri procesiji in pa popoldanska telovadba sta bila posebno všeč Barbarčanom.

Sv. Anton v Slov. gor. V nedeljo, dne 30. m. m., je priredil domači orlovski odsek za obletnico na društvenem odru lepo A. Medvedovo igro »Stari in mladi.« Igra je sicer ljudi zadovoljila, dasiravno posamezni igralci niso dovolj spretno rešili svojih vlog. Veseli nas, da so naši Orli tudi nam Antončanom priredili to lepo igro in jim v bodoče želimo še mnogo več uspeha. Bog živi Orle! — Domačin.

Sv. Tomaž pri Ormožu. V nedeljo, dne 13. t. m., proslavi naš domači orlovski odsek s sodelovanjem sosednih odsekov svoj prvi jubilej, petletnico ustanovitve. Spored celodnevne prireditve je sledeči: ob devetih sprejem gostov, ob pol desetih slovesna sv. maša s skupnim sv. obhajilom, po maši slavnostno zborovanje na prostem pred cerkvijo, popoldne po večernicah pa telovadni nastop na pašniku g. Janžekovića (p. d. Janžovi) v Koračicah. Za obede (po 9 dinarjev) bo preskrbljeno. Igrala bo svetinjska godba na pihala.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Domači orliški krožek stopi dne 20. t. m. prvič samostojno na plan. V ponosni zavesti svoje mladosti in svojega poslanstva nam bodo nudila dekleta

na gledališkem odru izbrano orliško akademijo. Pokazati hočejo sad svojega živahnega življenja v krožku ter z bogatimi in pestrim sporedom utemeljiti obstoj orliške armade. Razen izbranih telovadnih točk bodo slišali petje in deklamacije ter videli veselo tridejanko »Izgubljeni raj.« Celotna akademija bo ustvarila razpoloženje, ki bo zmago-slavno odgovorilo na očitjanja in dvome. Krog prijateljev orlovstva naj se raztegne tudi pri nas! Zato je jasno, da se bomo vsi udeležili prireditve!

Središče. Ljudski oder vabi domačine in okoličane k vpriporitvi igre »Požigalčeva hči« kot prvi letošnjega repertoarja dne 13. t. m. ob pol 8. uri zvečer.

Tedenske novice.

Mariborske novice. Zadnjo nedeljo in na praznik Male Gospojnice smo imeli v Mariboru par prireditev, ki so vse lepo uspele. V soboto zvečer in v nedeljo je slavilo Društvo kat. rokodelskih pomočnikov v Mariboru svojo 70letnico. To proslavo je motil deževni nalič, a so se udeležili poleg Mariborčanov tudi odpotniki sličnih organizacij iz Kranjske in Hrvatske. — V torek ob 8. uri zjutraj sta ob lepi udeležbi Mariborčanov somišljenikov SLS zborovala v dvorani v Splavarski ulici g. dr. Korošec in Franjo Zebot. — Ob dobrem obisku je potekel tudi delavski dan, na katerem so predavali iz vseh krajev Slovenske Stajerske zbranim delavcem razni predavatelji. Kljub deževju v ponedeljek so prihiteli na zborovanje naši vrli viničarji v lepem številu. Natančneje smo opisali potek delavskega dneva v sredini »Straži« in se bomo z njim bolj obširno bavili v prihodnjem »Gospodarju«.

Trgovski gremij za okol. Maribor naznanja vsem članom, da ima svojo pisarno od 1. septembra naprej v Mariboru, Vetrinjska ulica 4-1. — Načelnik.

Pogreb gospoda župnika Podpečana na Tinjani. — Takšnega pogreba, kakor smo ga imeli 2. septembra t. l., ko je bil pokopan g. župnik Jernej Podpečan, še pač ni bilo na Tinjani. Zbralo se je 29 duhovnikov, kar je za visoke Tije silno veliko število. Ljudstva je bilo vse polno. Vse to priča, kako priljubljen je bil rajni gospod in kako žalost je nastala zaradi njegove smrti. Pogreb je vodil in rajnemu ganljivo govoril v slovo g. arhidijakon Hrastelj iz Konjice, kjer je rajni deloval skoro devet let, sv. mašo pa je služil pokojnikov najljubši prijatelj g. župnik Razbornik iz Koblja, stregli so pri sv. maši trije rajnikovi tovariši: g. opat Jurak iz Celja, profesor Bogovič in župnik Atelšek. Tudi g. kanonik Cerjak iz Sl. Bistrice se je kljub svoji bolehnosti udeležil pogreba. Silno delavnega, živahnega in srčno pobožnega g. župnika Podpečana bomo Tinjani zelo težko pogresali.

Novice od Sv. Bolfenka v Slov. gor. Danes imamo poročati žalostne in vesele reči. Pretresljiv spreved se je pomikal zadnji torek zvečer z Ptuj proti Sv. Bolfenku, dospel je k nam šele ob 10. uri zvečer. Posestnik Vinko Salamun je peljal svojo mrtvo blago ženo iz ptujske bolnišnice domov v Biš. Dva dni poprej jo je odpeljal v bolnišnico na operacijo, v torek zjutraj je bila operirana in je umrla med operacijo. Pač nagla smrt! Toda mislimo, da je bila pokojnica pripravljena na njo vsled dolgotrajne, mučne bolezni. Pokojnico so dičile izredno lepe lastnosti, kot mladenka je bila vestna cerkvena pevka v svoji rojstni župniji Sv. Rupert v Slov. gor. Kot zakonska žena je bila vzor pridnosti, miroljubnosti, prijaznosti do vsakega, zmiraj vedrega lica, skromna, bogoljubna. Zato jo hočemo vsi ohraniti v najboljšem in preblegem spominu. — Zadnjo nedeljo so priredili domači fantje in mladenke pod milim nebom na dvorišču Horvatove gostilne priprosto in vendar ljubko gledališčno predstavo; igrali so dvodejanko »Kmet Herod, ali: Oj, ti študentje!« in enodejanko »Čašico kave, ali: Skrb naših gospodinj.« Razen ene igralko so bili vsi novinci, prvič na odru. Moramo pa reči, da so svojo nalogo še precej dobro rešili, vključ temu, da so imeli tako kratek čas za pripravo in vsled obilnega dela na travnikih in polju le bore malo prostega časa za uk. Obisk od strani domačinov bi bil pač lahko boljši. Iskreno zahvalo moramo pa izreči blagim darovalcem lepih dobrot, ki so izredno razveselili vse obiskovalce in jim bogato nagradili pot k naši predstavi. Čisti dohodek prireditve se bo porabil za nakup novih knjig za društveno knjižnico. Društvo pa prosi tudi vse prijatelje, ki imajo primerne knjige, ki jih sami ne potrebujejo, bodisi povesti ali podučne knjige, da bi jih podarili ali za primerno ceno prepustili društvu, ki bi rado pomnožilo svojo skromno knjižnico. V zimskem času mnogi poprašujejo po dobrih knjigah, žal, da jih društvo ima premalo, da bi moglo vsem ustreči.

Novice iz Gornje Radgone. V ponedeljek, dne 31. m. m., dopoldne ob enajstih, je izbruhnil požar v koči orehovskega Bračka, ki je bil bralcem »Gospodarja« dobro znan. Kako je nastal ogenj, se ne more dognati. Čudno, da varstveni organi tozadevno ne morejo ničesar zaslediti. — Igra »Dom«, ki jo je vpriporilo naše Katoliško prosvetno društvo dne 30. m. m., ni izpadla tako, kot je bilo upravičeno pričakovati. Udeležba je bila slabša, kot pri »Srenji« in nekaj občinstva se je obnašalo včasih tako nerodno, da je nam bilo mučno. Čim lepši in ganljivejši so bili prizori, tem lažje so se nekateri smejali. Čudno, da te vrste ljudje kljub opetovanim opominom še vedno ne znajo uživati iger. Zato je škoda, da nismo občinstva pred igro na to opozorili. Na odru pa je okno nagajalo in vrata na hodnik so bile večkrat odprta, kar je tudi kvarno vplivalo na celoten vtis iger. Osebe nastopi v tej igri več kot v »Srenji«. Pa je bilo med novimi nekaj zelo simpatičnih, posebno Stanko in Tončka. Ugajal je tudi krčmar, ki je v tej igri pokazal, za kake vloge je rojen. Med igralci, ki smo jih poznali že iz »Srenje«, je bil zelo dober Tonej; kazilo ga je samo to, da je parkrat padel v svoj naravni glas. Tudi Tine je bil zelo simpatičen. Mirko pa je pokvaril svojo vlogo s tem, da se je postavil parkrat kakor kip pred steno. Ana je bila dosti

boljša kot zadnjič, vendar še ni znala osvojiti občinstva in ga potegniti za seboj. Sicer pa je bilo opaziti pri vseh igralcih, da so se potrudili, da podajo svoje vloge kar najboljše. Splošno lahko trdimo, da »Dom« bolje ugaja, kot »Srenja«. Ima nekaj zelo lepih prizorov, je bil živahen in lažje umljiv. Zelo lep je n. pr. prizor, ko Angela da slovo Skrijancu in tu je Angela tudi pokazala svoje igralske zmognosti. Dalje prizori v zadnjem dejanju. Škoda, da nekateri niso bili igrani z živahnostjo, kakoršno zahtevajo. Parkrat se je opazilo, da je pomanjkovalo snovi, ali pa je šepetalka pozabila na svojo službo. Priznati pa moramo, da so bili ljudje s prireditvijo zadovoljni, izrazili so samo željo, da bi se pevovodja z vso dušo posvetil pevskemu zboru. Končno moramo izreči priznanje našim dijakom. Skoro vse počitnice so posvetili prosvetnemu delu. Nastopili so pri Sv. Antonu v Slov. gor., dvakrat v Gornji Radgoni, pomagali pri orlovski organizaciji itd. Na tako mladino smo lahko ponosni. — Dopoldne dne 30. m. m. se je vršila v posojilnični pisarni seja širšega odbora krajevne organizacije SLS. Pretresale so se stranske zadeve in se določili delegati. — Zadnjo nedeljo, dne 6. t. m., pa so se posvetovali pod vodstvom č. g. župnika v posojilnični dvorani zastopniki cele župnije glede nabave novih večjih zvonov. Tozadevno akcijo nameravamo izpeljati z nabiranjem denarja, zrna in vina. Sedaj se vam torej nudi prilika, dragi farani, da oskrbite svoji farni cerkvi sv. Petra nove mogočne zvonove, da ne boste še dalje zapostavljeni od drugih vaših sosedov!

Shodi. V nedeljo, dne 13. septembra, v Smartnu na Pohorju. Govorita poslanca Stefan Falež in Vlad. Pušenjak; v nedeljo, dne 27. septembra, po rani sv. maši v Smartnem pri Slovenjgradcu, popoldne po večernicah v St. Ilju pod Turjakom. Govori poslanec Vlad. Pušenjak.

Iz delovanja poslanca Škobemeta. V zadnjem času je toča zopet napravila veliko škodo. Poslanec Škobemet je osebno predložil ministru za kmetijstvo predstavko, v kateri ga opozarja na škodo, ki je zadela kmete v šmarnem in brežiškem okraju. Zlasti so hudo prizadeti kraji od Sladke gore do Sv. Petra na Medvedovem selu. Tudi je predal pri istem ministru predstavko zaradi spornega zemljišča posestnikov v Mihalovcu pri Brežicah, ki so ga priposestvovali, pa jim finančna prokuratura v Ljubljani dela ovire pri ureditvi zemljiške knjige. V obeh zadevah je obljubljena pomoč.

Celjska porota. Dne 1. septembra se je pričelo v Celju jesensko porotno zasedanje. Razpisanih je bilo 12 razprav. — Prvi se je zagovarjal radi hudodelstva požiga 29letni Miha Zorko iz Riženogozda pri Mariji gradec. Iz maščevanja je požgal celo imetje svojega očima Janeza Gotar in hlev svoje sestre. Po zločinu se je javil sam orožnikom. Zorko je bil obsojen na 10 let ječe. — Istega dne se je vršila razprava proti 18letnemu Juriju Kranjcu iz Dobrove pri Celju. Fant je dne 21. junija posilil neko 13letno deklco. Obsojen je bil na 1 leto ječe. — Dne 2. septembra je porota obravnavala kar tri slučaje detomora. Prva je prišla na vrsto Angela Smiala, služkinja, rodom iz Poljskega. V Leskovcu je porodila otroka ter mu med porodom prerezala vrat ter ga skrla v zidani. Vsled raznih okoliščin je bila obsojena samo na 2 meseca zapora, katerega pa je že odsedela. — Slabše se je godilo 22letni služkinji Elizabeti Zmrzrak iz Marija Reke. Porodila je v gozdu, utopila otroka v potoku ter ga pokrila z vejicem. Obsojena je bila na tri leta ječe. — Tretja se je zagovarjala v tajni razpravi 25letna posestniška hči Ana Zuraj iz Prelog pri Konjicah. Oproščena je bila detomora, obsojena pa na tri mesece zapora, ker poroda ni naznanila oblasti. — Dne 3. t. m. je imela porota največ opravka s tatovi. Kar trije en za drugim so sedeli na obtožni klopi. Gašper Pepevnak iz Otiškega vrha je dobil 6 let, Vinko Velkavrh iz Brezja pri Ljubljani 2½ leti in Martin Glawatsch iz Koroškega 11 let ječe. — Naslednji dan, dne 4. t. m., se je zagovarjal radi uboja Franc Mastnak. V prepiru je dne 2. avgusta zabodel v neki gostilni v Dramljah Karla Dolganov v prsi z nožem ter ga usmrtil. Dobil je 8 mesecev strogega zapora. — Popoldan se je vršila razprava proti posestniku Josipu Dvoršaku iz Okljukove gore pri Sromljah, ki je osumljen treh požigov. Dne 21. februarja 1924 je požgal Ani Krošelj kozolec in Mariji Krošelj hlev, dne 19. aprila t. l. pa zopet Ani Krošelj vinski hram. Radi zaslišanja prič se je razprava preložila. — Dne 5. t. m. se je vršila zadnja razprava proti 33letnemu Ivanu Gajšek iz Ponikvice pri Grobelnem, obtoženemu sleparstva in uboja. Pod pretvezo raznih dobav je oškodoval več trgovcev na Stajerskem že leta 1919. Radi sleparij ga je aretirali v St. Juriju ob juž. žel. detektiv Josip Ribarič. Gajšek se je pa aretaciji uprl ter Ribariča ustrelil. Pobegnil je v Avstrijo, kjer se je pod izmišljenim imenom skrival 6 let. Izsledili so ga v Wolfsbergu, kjer se je že poročil, ter ga izročili našim oblastem. Obsojen je na 7 let težke ječe.

Zgubila se je. Dne 30. janija t. l. je neznano kam izginila 27 let stara Jožeta Repolusk, ki ni prav pri pameti. Obledela je v plavo drukasto obleko, v obrazu je rdeča in lase ima svetle. Če bi kdo vedel, kje da je, naj blagovoli javiti njeno bivališče na naslov: Vincenc Repolusk, Lobnica 6. Ruše.

Loterija v korist zgradbi Društvenega doma v Sv. Petru pod Sv. gorami. Ministrstvo za kmetijstvo v Beogradu je z odlokom št. 31.144 z dne 26. 8. 1925, dovolilo Katol. prosvetnemu društvu v Sv. Petru pod Sv. gorami, da sme dne 8. decembra t. l. vpriporiti loterijo z 250 dobicmi, ki so res krasni in kojih vrednost znaša čez 50.000 dinarjev. Veliko zanimanje vzbuja glavni dobiček, ki obstoji iz krasnega pohištva, dveh postelj, dveh nočnih omari, 1 omare, 1 mize in štirih stolov, ene podobne in umivalnika. Vse iz trdega lesa in fino politirano. Dragoceni so tudi drugi dobiki, kakor: zofa in stoli, »Singer« šivalni stroj, bicikel, daljnogled, vreča 20 kg kave, trsna škropilnica, bala platna, 200 litrov bizeljskega vina itd. itd. Natančneje si pa oglejte v oglasih. Da je slehernemu omogočeno nabaviti

si srečke, so iste nastavljene samo po 5 dinarjev komed. Preskrbite si jih pravočasno, dokler je bogata izbira in podpirajte s tem katoliško misel! Naročila naslavljajte na loterijski odbor Katoliškega prosvetnega društva v Sv. Petru pod Sv. gorami.

Zahvala. Na velike maše dan, t. j. dne 15. m. m., je strela udarila v gospodarsko poslopje Vincenca Sagadina, posestnika v Sestrzah, ki je zgorelo do tal. Zavarovan je bil za malo svoto pri »Vzajemni.« Izplačala mu je vse, a kaj to za toliko stavbo! Sosedje Sestržani so si v svojih vaških rečeh vedno v nasprotju, a v nesreči ne poznajo drugo, kakor bratsko ljubezen in nobenega sovraštva. Tekmovali so med seboj, kateri bi mu več podaril lesa za novo stavbo, ali mu s čim drugim pomagal. Kaj so ti vaščani že letos pogorelcem tukaj okoli lesa podarili, bila bi že ogromna svota denarja. Zatorej se jim brez male izjeme vsem izreke prisrčna hvala in zahvala! Bodite uverjeni, da Vas čaka za tako usmiljenost plačilo pri Bogu. »Vzajemna zavarovalnica« se pa vsakemu toplo priporoča!

Je vendar res, da se sedaj že skoro polovico ceneje kupi, kakor pa minulo leto. To se prav posebno pozna pri suknu, volni za ženske obleke, hlačevini, barhentu, platnu itd. Tako bi še lahko našli veliko vrst blaga za oblačilo in gospodarske, t. j. domače potrebščine, kar bo marsikdo rabil za jesen in za zimo, ter gledal, da čim ceneje, pa tudi trpežno kupi. Da pa dosežete te ugodnosti, mora prav vsak bralec postati odjemalec (če še ni) nižje omenjene trdke, katera se sedaj najbolj priporoča. Da se res tako ceno in dobro kupi, o tem se lahko prav sak uveri z enkratnim nakupom, kar pa že tudi zadostuje, da postanete stalni odjemalec trdke Franc Mastek v Mariboru, Glavni trg 16.

Vse vrline, ki jih gospodinja zahteva od mila, vsebuje naše milo znamke »Gazela.« Zato pri Vašem trgovcu zahtevajte samo tega!

Za jesen in zimo došla velika izbira štofov za moške in ženske obleke, barhentov vseh vrst, hlačevine, koce, odeje, slavnice, nogavice, zimsko perilo, svilnati robci, dežniki. Prvovrstno blago je najcenejše, zato si nakupite zmiraj le najboljše blago, katero dobite po zelo zmernih cenah v trgovini Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. Istotam se kupujejo jajca, maslo, zabelj, mast, suhe gobe ter vsi deželni pridelki, vedno po najboljših dnevnih cenah. 1108

Gospodarstvo.

CENE VINSKEMU MOSTU.

R. Košar.

Vsako leto počiva v normalnih razmerah ob tem času več ali manj vinska trgovina, ki prazni kleti in jih pripravlja za novi pridelek. Tudi krčmarji in hotelirji, ki ljubijo večje zaloge, kupujejo od producentov samo toliko, kolikor mislijo iztočiti do prihoda novega blaga. Lani ob tem času je bilo drugače. Peronospora je katastrofalno nastopila in vinska trgovina je zaslutila slabo vinsko letino. Zato se je požurila, da pobere iz prometa še ostanke iz leta 1923 in založila se je tudi še s precejšnjimi množinami bogatega kislatega letnika 1922. Kvalitativno slabi letnik 1923 je bil skoro razprodan do sredine leta 1924. Trgovina se ni varala v svoji slutnji. Cene so poskočile za 1—2 dinarja pri litru. Vsled slabe letine 1924 se držijo cene na isti višini, akoravno stojimo pred novo trgatvijo. Časniška poročila pravijo celo, da se je v mnogih vinorodnih krajih povzdignila cena starih vin, kar kaže, da vina primanjkuje. Manjka nam pač podrobna, natančna statistika vinskega pridelka in porabe v državi SHS. Ako hočemo našo vinogradništvo in vinsko trgovino postaviti na solidna tla, moramo najprej skrbeti za točno statistiko in vpeljati poštena poročevalna služba iz vseh vinorodnih krajev naše države glede stanja goric, vinskih rezerv, vinskih cen itd., kakor imajo to že uvedeno v drugih panogah našega narodnega gospodarstva, n. pr. glede žita in koruze. Vinogradništvo in z njo tesno združena vinska trgovina in obrt ni manj vredna ali postranska panoga našega narodnega gospodarstva v Jugoslaviji. Zdi se mi, da bi morali naši gospodarski politiki priznati tej panogi precej večjo veljavo, kakor sedaj. Ogromne direktne davke plačujejo danes vinogradniki, vinski trgovci in razpečevalci vina, ne glede na razne takse, pristojbine in trošarine. Izključimo danes vse direktne državne dohodke, izvirajoče iz vinogradništva in prometa z vinom iz državnega računa, in videli bomo strahotno praznino. Ker se nimamo omembe vrednega izvoza vin in ker zato v trgovski bilanci vino ne figurira kod pozitiven faktor, se smatra naše domače vinogradništvo kot pastorka celokupnega narodnega gospodarstva.

Toda nazaj k cenam novemu vinskemu mostu, na kateri je vse radovedno: producenti in konzumenti, trgovci in mešetarji. Kakor sem že v uvodu omenil, so stare vinske zaloge izčrpane. Tudi v drugih vinorodnih državah, kakor v Italiji, Franciji, Spaniji, na Madžarskem in v Grčiji se dvigajo cene starih vin boljše kakovosti. To je dobro znamenje za producente.

Zadnji »Vinogradar in Vočar« z dne 30. m. m. poroča, da stanejo boljša črna in bela vina na Hrvatskem 10—12 din., slabša 8—10 din. Celu v Zagorju zadržujejo vino in ga ne dajo izpod 5—10 din. liter. V Bački notirajo vina 6—7 din. Ker imamo v Sloveniji večinoma kvalitetna vina, ki se prodajajo po istih cenah, imajo naši vinogradniki velikanske izgube. Ne smemo namreč pozabiti, da je pridelek naših goric vsaj za polovico manjši.

Starih vinskih zalog v večji množini radi kvantitativno slabih letnikov 1923 in 1924 ni. Z dobro izpraznjenimi kletmi gremo v novo vinsko kampanjo letnika 1925. Visoke cene sladkorja v Jugoslaviji zavirajo tudi razvoj manj vrednih vin.

Za tvorbo novih cen pa niso merodajne le stare vinske zaloge iz prejšnjih let, ampak tudi množina pričakovanega blaga, kakor tudi poraba domačega konzuma in obseg izvoza.